

Філологічний факультет
Кафедра української мови імені проф. Івана Ковалика

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного факультету

Роман КРОХМАЛЬНИЙ

“30” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (МОРФОЛОГІЯ)

освітній рівень	перший (бакалаврський)
галузь знань	03 Гуманітарні науки (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	035 Філологія (шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація	035.03 слов'янські мови та літератури (переклад включно)
освітня програма	польська мова та література; чеська мова та література; словацька мова та література; сербська мова та література; болгарська мова та література; словенська мова та література
Факультет	філологічний

Робоча програма навчальної дисципліни **Сучасна українська літературна мова (морфологія)** для здобувачів освіти спеціальності 035.03 Слов'янські мови та літератури (переклад включно)
(назва навчальної дисципліни)

Розробник: Сколоздра-Шепітко О.Р., доцент, кандидат філологічних наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри української мови імені проф. Івана Ковалика

Протокол від « 29 » серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри _____ (Купчинська З.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» серпня 2022 р.

Робочу програму ухвалила Вчена рада філологічного факультету

Протокол від «30 » серпня 2022 року № 1

«30» серпня 2022 року Голова _____ (Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів 6 (4+2)	Галузь знань – 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Модулів 4 (2+2)	Спеціальність 035 Філологія		
Змістових модулів 5	Спеціалізації		
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	035.033 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша –польська	<i>Семестри</i>	
Загальна кількість годин – 120+60	035.038 Слов'янські та літератури (переклад включно), перша –чеська 035.037 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська 035.032 Слов'янські та літератури (переклад включно), перша – болгарська 035.036 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - словацька 035.035 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська 035.039 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - словенська	4	5
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 (лекції – 1, практичні -2 у 4 семестрі);	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	32 (16+16)	
		<i>Практичні,</i>	
		48 (32+16)	
		<i>Самостійна робота</i>	
		100 (72+28)	

<p>2 (лекції - 1, практичні -1 у 5 семестрі)</p> <p>аудиторних – 48 (у 4 семестрі), 32 (у 5 семестрі)</p> <p>самостійної роботи студента - 100 (72+28)</p>		<p>Вид контролю:</p> <p>контрольні роботи, тести, іспит у 5 семестрі</p>
--	--	--

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 25 %

для заочної форми навчання –

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – ознайомити студентів із морфологічною структурою української літературної мови на синхронному зрізі.

Завдання – навчити студентів, зважаючи на теорію, аналізувати з погляду морфології слова самостійних та несамостійних частин мови, дотримуватися літературних норм при використанні їх у писемному та усному мовленні.

Навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних та фахових компетентностей**.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, поважати його культурно-історичні надбання та морально-етичні цінності, сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.

ЗК 3. Здатність критично мислити та бути самокритичним.

ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й опановувати нові знання.

ЗК 5. Здатність до пошуку та аналітичної оцінки інформації з різних джерел.

ЗК 6. Уміння виявляти, формулювати, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність провадити командну та самостійну роботу.

ЗК 11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання теоретичні знання на практиці.

ЗК 13. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при вирішенні стандартних завдань професійної діяльності.

ЗК 14. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 1. Розуміння сутності філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Базові уявлення про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну та структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови.

ФК 3. Здатність застосовувати знання з теорії, історії української мови та літератури.

ФК 4. Уміння аналізувати просторові (горизонтальні) та соціальні (вертикальні) різновиди мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 8. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формах, у різних жанрах, стилях і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань в усіх сферах життя.

ФК 9. Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь, їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної спеціалізації.

ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації текстів.

ФК 13. Розуміння значення всіх підсистем мови для вироблення вмінь аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати лінгвальні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ФК 14. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 15. Здатність проводити кваліфіковану комунікативну діяльність у різних вимірах жанрово-стильової диференціації мови.

ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мови.

Навчальна дисципліна спрямована на **досягнення програмних результатів навчання:**

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 3. Ефективно та результативно працювати з інформацією: добирати необхідний фактаж із різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати його, впорядковувати, класифікувати та систематизувати.

ПРН 4. Організовувати процес навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Засвідчувати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення різнопланових завдань у професійній діяльності.

ПРН 10. Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.

ПРН 11. Знати систему мови.

ПРН 13. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 14. Створювати усні та письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 15. Виокремлювати мовні одиниці та визначати їх взаємодію. Характеризувати лінгвальні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), усно та письмо, у різній жанровостильовій парадигмі та регістрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПРН 18. Здійснювати лінгвістичний аналіз різножанрових текстів.

ПРН 19. Окреслювати основні проблеми дисциплін певних галузей філологічної науки, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

ПРН 20. Демонструвати знання, бути компетентним у предметній сфері обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 21. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, явища, коментувати у відповідному ракурсі тексти різних стилів і жанрів.

ПРН 22. Планувати та здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

теорію української морфологічної науки, зокрема основні морфологічні поняття «граматична категорія», «граматичне значення», «граматична форма», закони української мови, погляди вчених на різні теоретичні проблеми, граматичні особливості всіх частин мови, словозміну іменників, прикметників, числівників, займенників та дієслів.

вміти:

робити морфологічний аналіз тексту, виявляти граматичні особливості слів самостійних частин мови, зіставляти міжчастиномовні граматичні значення у словах різних частин мови, указувати на роль слів несамостійних частин мови, давати історичні коментарі до різних морфологічних явищ.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні питання граматики. Основні поняття морфології.	
Іменник як частина мови	
Тема 1.	ГраMATика як наука, її різновиди. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Предмет морфології, методи дослідження. Частини мови у концепціях українських вчених. Принципи поділу слів на частини мови. ГраMATична категорія. ГраMATичне значення. ГраMATична форма. Засоби вираження граMATичних значень
Тема 2.	Іменник як частина мови з погляду різних учень. Категорійне значення іменника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Лексико-граматичні розряди іменників.
Тема 3.	Категорія роду іменника. Іменники з семантично мотивованим родом. Іменники з семантико- і формально-граматичними способами вираження родової ознаки. Подвійний рід іменників. Подвійні форми іменників одного роду. Читання в граMATичному роді іменників.
Тема 4.	Категорія числа іменника. Дві числові форми в сучасній українській літературній мові. Однина та множина іменників. Іменники, які творять корелятивні числові форми. Одинні іменники. Множинні іменники. Категорія відмінка. Значення відмінків. ГраMATичні засоби вираження значення відмінка.
Тема 5.	Поділ іменників на відміни та групи з історичним коментарем. Іменники, які не належать до жодної з відмін.
Тема 6.	Іменникові парадигми. Відмінювання іменників I, II, III та IV відмін.
Тема 7.	Відмінювання множинних іменників. Явище субстантивації в українській мові.
Змістовий модуль II. Прикметник, числівник і займенник як частини мови	

Тема 8.	Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прикметника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників. Якісні прикметники та їх граматичні, семантико-граматичні і словотворчі особливості. Ступені порівняння якісних прикметників. Прикметники, які не утворюють ступенів порівняння.
Тема 9.	Відносні прикметники. Семантичні групи відносних прикметників. Особливості їх творення. Відносно-якісні прикметники. Особливості їх творення. Присвійні прикметники. Семантичні групи присвійних прикметників. Особливості їх творення. Присвійно-відносні прикметники. Особливості їх творення. Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу.
Тема 10.	Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники (членні і нечленні форми прикметників). Стягнена і нестягнена форми як морфологічні варіанти повних прикметників. Тверда і м'яка група відмінювання прикметників. Особливості відмінювання прикметників на <i>-лиций</i> . Перехід інших частин мови в прикметник (ад'єктивація).
Тема 11.	Числівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення числівника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей числівника. Групи числівників за значенням. Означено-кількісні та неозначено-кількісні числівники. Означено-кількісні числівники: власне кількісні, збірні та дробові. Порядкові числівники. Частиномовний статус слів "другий", "десятий" тощо у різних вченнях. Поділ числівників за структурою та особливостями творення: прості, складні і складені числівники. Морфологічні особливості числівників. Особливості виявлення категорії роду, числа і відмінка у числівників. Кількісно-іменні словосполучення з числівниками в непрямих відмінках.
Тема 12.	Відмінювання числівників. Шість типів відмінювання числівників. Відмінювання порядкових числівників. Наголошування числівників.
Тема 13.	Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника. Групи займенників за значенням та їх семантико-граматичні особливості
Тема 14.	Особливості реалізації категорії роду, числа та відмінка кожної групи займенників. Особові займенники. Зворотний займенник. Присвійні займенники. Питально-відносні займенники. Вказівні займенники. Означальні займенники. Заперечні займенники. Неозначені займенники
Тема 15.	Парадигма займенника. Відмінкові парадигми займенників співвідносні з парадигмами іменників, прикметників та числівників. Наголос у займенниках. Перехід інших частин мови у займенник (прономіналізація).
Змістовий модуль III. Дієслово як частина мови	
Тема 16.	Дієслово як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення дієслова. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то.

	Інфінітив (неозначена форма дієслова). Особливості виявлення дієслівних категорій у інфінітива. Особливості морфемної структури інфінітива. Пестливі форми інфінітива.
Тема 17.	Загальнодієслівні категорії. Категорія виду. Парновидові, одновидові та двовидові дієслова. Граматичні категорії перехідності / неперехідності та стану дієслова. Перехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Неперехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Синтаксичний спосіб вираження перехідності/неперехідності. Дієслова активного стану і граматичні засоби вираження його форм. Зворотно-середній стан: власне зворотні дієслова, непрямо-зворотні дієслова; активно-безоб'єктні дієслова; пасивно-якісні дієслова; зворотно-пасивні дієслова. Дієслова, які не мають значення стану
Тема 18.	Граматичні категорії способу та часу. Особливості виявлення категорії часу дієслова в сучасній українській літературній мові Часи дієслів: теперішній, майбутній, минулий, давноминулий, минулий умовний час. Категорія способу. Дійсний, умовний, наказовий, спонукальний і бажальний способи. Дійсний спосіб та граматичні засоби його вираження. Наказовий спосіб та граматичні засоби його вираження. Умовний спосіб та творення його форм. Історичний коментар. Особові форми умовного способу. Неособові форми умовного способу. Категорія особи і числа. Особові парадигми дієслів. Рід як іменна категорія особових дієслів. Особливості виявлення роду у особових формах дієслів. Історичний коментар.
Тема 19.	Поділ дієслів на дієвідміни за основою інфінітива та основою теперішнього часу. Парадигми дієслова.
Тема 20.	Дієприкметник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприкметника та особливості їх реалізації в сучасній українській літературній мові. Синтаксичні функції дієприкметника. Дієприкметник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця. Активні та пасивні дієприкметники. Активні дієприкметники, їх граматичні категорії. Особливості творення активних дієприкметників. Пасивні дієприкметники, їх граматичні категорії, особливості творення пасивних дієприкметників. Дієприслівник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприслівника та граматичні засоби їх вираження. Синтаксичні функції дієприслівника. Дієприслівник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця. Творення дієприслівників теперішнього та минулого часу
Змістовий модуль IV. Прислівник. Службові частини мови. Вигук.	
Тема 21.	Прислівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прислівника. Морфологічні особливості, лексичне значення і синтаксична роль прислівника. Семантико-синтаксичні розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Наголошування прислівників. Складні прислівники. Омонімія прислівників та інших частин мови. Перехід прислівників у інші частини мови.
Тема 22.	Службові (неповнозначні) частини мови. Статус службових слів у вченні І. Кучеренка. Нечастиномовний статус службових слів. Службові слова-морфеми. Слова-речення (І. Вихованець, К. Городенська). Прийменник як частина мови. Морфологічна класифікація прийменників. Первинні і вторинні прийменники. Відіменні, віддієслівні та прислівникові прийменники. Основні значення конструкцій з первинними прийменниками. Синонімічні

	прийменникові конструкції. Сполучник як частина мови. Прості, складні і складені сполучники. Поділ сполучників за способом уживання. Одиначні, повторювальні і парні сполучники. Синтаксичні функції сполучників. Сполучники сурядні та підрядні. Сурядні сполучники: еднальні, протиставні і розділові. Підрядні сполучники: причинові, часові, умовні, мети, порівняльні, допустові і пояснювальні.
Тема 23.	Частка як частина мови. Поділ часток за структурними особливостями (за місцем і роллю у мовних одиницях). Фразові, формотворчі та словотворчі частки. Поділ часток за функціонально-семантичними ознаками. Фразові частки: питальні, оклично-підсилювальні, власне модальні частки; стверджувальні, заперечні, означальні, кількісні, спонукальні, видільні, приєднувальні. Частки, що виконують словотворчу функцію. Частки, що виконують формотворчу функцію. Наголос у частках. Загальна характеристика вигуків як своєрідних незмінних слів, що є еквівалентами висловів, що передають почуття, емоції, настрої людини тощо. Первинні і похідні вигуки, їх творення та звукова структура. Поділ вигуків за значенням: емоційні вигуки та вигуки, що передають різні волевиявлення людини. Значення, які передають емоційні вигуки. Вигуки, що виражають волевиявлення: наказово-спонукальні, спонукальні, апелятивні. Звуконаслідувальні слова . Слова-речення. Поняття станівника, модальника та зв'язки у концепціях учених.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с р с
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль I. Загальні питання граматики. Основні поняття морфології.					
Іменник як частина мови					
Тема 1. Граматика як наука, її різновиди. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Предмет морфології, методи дослідження. Частини мови. Принципи поділу слів на частини мови. Граматична категорія. Граматичне значення. Граматична форма. Граматичні засоби вираження граматичних значень.	9	1	2		6
Тема 2. Іменник як частина мови з погляду різних учень. Категорійне значення іменника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Лексико-граматичні розряди іменників.	3	1	2		
Тема 3. Категорія роду іменника. Іменники з семантично мотивованим родом. Іменники з семантико- і формально-граматичними способами вираження родової ознаки.	3	1	2		

Подвійний рід іменників. Подвійні форми іменників одного роду. Хитання в граматичному роді іменників.					
Тема 4. Категорія числа іменника. Дві числові форми в сучасній українській літературній мові. Однина та множина іменників. Іменники, які творять корелятивні числові форми. Однинні іменники. Множинні іменники. Категорія відмінка. Значення відмінків. Граматичні засоби вираження значення відмінка.	3	1	2		
Тема 5. Поділ іменників на відміни та групи з історичним коментарем. Іменники, які не належать до жодної з відмін.	7	1	2		4
Тема 6. Іменникові парадигми. Відмінювання іменників I, II, III та IV відмін.	31	2	4		25
Тема 7. Відмінювання множинних іменників. Явище субстантивації в українській мові.	8	1	2		5
Разом – змістовий модуль I	64	8	16		40
Змістовий модуль II. Прикметник, числівник і займенник як частини мови					
Тема 8. Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прикметника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників. Якісні прикметники та їх граматичні, семантико-граматичні і словотворчі особливості. Ступені порівняння якісних прикметників. Прикметники, які не утворюють ступенів порівняння.	3	1	2		
Тема 9. Відносні прикметники. Семантичні групи відносних прикметників. Особливості їх творення. Відносно-якісні прикметники. Особливості їх творення. Присвійні прикметники. Семантичні групи присвійних прикметників. Особливості їх творення. Присвійно-відносні прикметники. Особливості їх творення. Перехід прикметників з однієї семантичної групи в іншу.	3	1	2		
Тема 10. Відмінювання прикметників. Повні і короткі прикметники (членні і нечленні форми прикметників). Стягнена і нестягнена форми як морфологічні варіанти повних прикметників. Тверда і м'яка група відмінювання прикметників. Особливості відмінювання прикметників на <i>-лиций</i> . Перехід інших частин мови в прикметник (ад'єктивація).	9	1	2		6
Тема 11. Числівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення числівника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей числівника. Групи числівників за значенням. Означено-кількісні та неозначено-кількісні числівники. Означено-кількісні числівники: власне кількісні, збірні та дробові. Порядкові	3	1	2		

числівники. Частиномовний статус слів “другий”, “десятий” тощо у різних вченнях. Поділ числівників за структурою та особливостями творення: прості, складні і складені числівники. Морфологічні особливості числівників. Особливості виявлення категорії роду, числа і відмінка у числівників. Кількісно-іменні словосполучення з числівниками в непрямих відмінках.					
Тема 12. Відмінювання числівників. Шість типів відмінювання числівників. Відмінювання порядкових числівників. Наголошування числівників.	17	1	2		14
Тема 13. Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника. Групи займенників за значенням та їх семантико-граматичні особливості	3	1	2		
Тема 14. Особливості реалізації категорії роду, числа та відмінка кожної групи займенників. Особові займенники. Зворотний займенник. Присвійні займенники. Питально-відносні займенники. Вказівні займенники. Означальні займенники. Заперечні займенники. Неозначені займенники.	3	1	2		
Тема 15. Парадигма займенника. Відмінкові парадигми займенників співвідносні з парадигмами іменників, прикметників та числівників. Наголос у займенниках. Перехід інших частин мови у займенник (прономіналізація).	15	1	2		12
Усього годин за II модуль	56	8	16		32
Змістовий модуль III. Дієслово як частина мови					
Тема 16. Дієслово як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення дієслова. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то. Інфінітив (неозначена форма дієслова). Особливості виявлення дієслівних категорій у інфінітива. Особливості морфемної структури інфінітива. Пестливі форми інфінітива.	6	2	2		2
Тема 17. Загальнодієслівні категорії. Категорія виду. Парновидові, одновидові та двовидові дієслова. Граматичні категорії перехідності / неперехідності та стану дієслова. Перехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Неперехідні дієслова та їх морфологічні ознаки. Синтаксичний спосіб вираження перехідності/неперехідності. Дієслова активного стану і граматичні засоби вираження його форм. Зворотно-середній стан: власне зворотні дієслова, непрямоз-	8	2	2		4

зворотні дієслова; активно-безоб'єктні дієслова; пасивно-якісні дієслова; зворотно-пасивні дієслова. Дієслова, які не мають значення стану					
Тема 18. Граматичні категорії способу та часу. Особливості виявлення категорії часу дієслова в сучасній українській літературній мові Часи дієслів: теперішній, майбутній, минулий, давноминулий, минулий умовний час. Категорія способу. Дійсний, умовний, наказовий, спонукальний і бажальний способи. Дійсний спосіб та граматичні засоби його вираження. Наказовий спосіб та граматичні засоби його вираження. Умовний спосіб та творення його форм. Історичний коментар. Особові форми умовного способу. Неособові форми умовного способу. Категорія особи і числа. Особові парадигми дієслів. Рід як іменна категорія особових дієслів. Особливості виявлення роду у особових формах дієслів. Історичний коментар.	6	2	2		2
Тема 19. Структурні класи дієслів. Поділ дієслів на дієвідміни за основою інфінітива та основою теперішнього часу. Парадигми дієслова.	10	2	2		6
Тема 20. Дієприкметник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприкметника та особливості їх реалізації в сучасній українській літературній мові. Синтаксичні функції дієприкметника. Дієприкметник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця. Активні та пасивні дієприкметники. Активні дієприкметники, їх граматичні категорії. Особливості творення активних дієприкметників. Пасивні дієприкметники, їх граматичні категорії, особливості творення пасивних дієприкметників. Дієприслівник як форма дієслова. Граматичні категорії дієприслівника та граматичні засоби їх вираження. Синтаксичні функції дієприслівника. Дієприслівник у вченні І. Кучеренка, К. Городенської та І. Вихованця. Творення дієприслівників теперішнього та минулого часу.	6	2	2		2
Усього годин за III модуль	36	10	10		16
Змістовий модуль IV. Прислівник. Службові частини мови. Вигук.					
Тема 21. Прислівник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прислівника. Морфологічні особливості, лексичне значення і синтаксична роль прислівника. Семантико-синтаксичні розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Наголошування прислівників. Складні прислівники. Омонімія прислівників та інших частин мови. Перехід прислівників у інші частини мови.	8	2	2		4
Тема 22. Службові (неповнозначні) частини мови. Статус службових слів у вченні І. Кучеренка.	6	2	2		2

<p>Нечастиномовний статус службових слів. Службові слова-морфеми. Слова-речення (І. Вихованець, К. Городенська). Прийменник як частина мови. Морфологічна класифікація прийменників. Первинні і вторинні прийменники. Відіменні, віддієслівні та прислівникові прийменники. Основні значення конструкцій з первинними прийменниками. Синонімічні прийменникові конструкції. Сполучник як частина мови. Прості, складні і складені сполучники. Поділ сполучників за способом уживання. Одиничні, повторювальні і парні сполучники. Синтаксичні функції сполучників. Сполучники сурядні та підрядні. Сурядні сполучники: еднальні, протиставні і розділові. Підрядні сполучники: причинові, часові, умовні, мети, порівняльні, допустові і пояснювальні.</p>					
<p>Тема 23. Частка як частина мови. Поділ часток за структурними особливостями (за місцем і роллю у мовних одиницях). Фразові, формотворчі та словотворчі частки. Поділ часток за функціонально-семантичними ознаками. Фразові частки: питальні, оклично-підсилювальні, власне модальні частки; стверджувальні, заперечні, означальні, кількісні, спонукальні, видільні, приєднувальні. Частки, що виконують словотворчу функцію. Частки, що виконують формотворчу функцію. Наголос у частках. Загальна характеристика вигуків як своєрідних незмінних слів, що є еквівалентами висловів, що передають почуття, емоції, настрій людини тощо. Первинні і похідні вигуки, їх творення та звукова структура. Поділ вигуків за значенням: емоційні вигуки та вигуки, що передають різні волевиявлення людини. Значення, які передають емоційні вигуки. Вигуки, що виражають волевиявлення: наказово-спонукальні, спонукальні, апелятивні. Звуконаслідувальні слова. Слова-речення. Явище міжчастиномовної омонімії</p>	10	2	2		6
Усього годин за IV модуль	24	6	6		12
Усього годин	180	32	48		100

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Принципи поділу слів на частини мови. Граматична категорія. Граматичне значення. Граматична форма. Граматичні засоби вираження граматичних значень.	2
2.	Іменник як частина мови з погляду різних учень. Категорійне значення іменника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Лексико-	2

	граматичні розряди іменників (абстрактні та конкретні, збірні іменники, іменники одиничні та речовинні, іменники – назви істот та неістот).	
3.	Грамаатичні категорії роду та числа іменника.	4
4.	Поділ іменників на відміни та групи. Словозміна іменників. Повний морфологічний аналіз іменників.	8
5.	Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Лексико-граматичні розряди прикметників. Особливості творення ступенів порівняння якісних прикметників.	4
6.	Повні і короткі прикметники (членні і нечленні форми прикметників). Стягнена і нестягнена форми як морфологічні варіанти повних прикметників. Тверда і м'яка група відмінювання прикметників. Особливості відмінювання прикметників на <i>-лиций</i> . Перехід інших частин мови в прикметник (ад'єктивація).	2
7.	Числівник як частина мови. Семантичні групи числівників. Власне-кількісні числівники. Збірні числівники. Дробові числівники. Неозначено-кількісні числівники. Порядкові числівники. Погляди мовознавців на порядкові числівники. Структурно-морфологічні розряди числівників.	2
8.	Словозміна числівників. Зв'язок числівників з іменниками. Лексико-граматична взаємодія числівників та інших частин мови.	2
9.	Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника. Групи займенників за значенням та їх семантико-граматичні особливості	2
10	Особливості реалізації категорії роду, числа та відмінка кожної групи займенників. Особові займенники. Зворотний займенник. Присвійні займенники. Питально-відносні займенники. Вказівні займенники. Означальні займенники. Заперечні займенники. Неозначені займенники. Парадигма займенника. Відмінкові парадигми займенників співвідносні з парадигмами іменників, прикметників та числівників. Наголос у займенниках. Перехід інших частин мови у займенник (прономіналізація).	4
11	Дієслово як частина мови. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на <i>-но, -то</i> .	2
12	Категорії виду, перехідності / неперехідності та стану дієслова.	2
13	Грамаатичні категорії способу, часу, особи, роду, числа дієслова.	2
14	Поділ дієслів на дієвідміни за основою інфінітива та основою теперішнього часу. Парадигми дієслова.	2
15	Дієприкметник і дієприслівник. Повний морфологічний аналіз дієслова.	2
16	Прислівник як частина мови. Семантико-синтаксичні розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Наголошування прислівників. Складні прислівники. Омонімія прислівників та інших частин мови. Перехід прислівників у інші частини мови. Повний морфологічний аналіз прислівників.	2

17	Службові (неповнозначні) частини мови. Прийменник і сполучник. Омонімія прийменника та інших частин мови. Повний морфологічний аналіз прийменника та сполучника.	2
18	Частка. Вигук. Повний морфологічний аналіз часток і вигуків. Морфологічний аналіз усіх частин мови.	2
	Разом	48

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Поняття частин мови в різних морфологічних школах	6
2.	Відмінювання іменників (за чинним правописом)	34
3.	Відмінювання прикметників	6
4.	Відмінювання числівників	14
5.	Парадигми займенників	12
6.	Інфінітив за вченням К. Городенської	2
7.	Парновидові, одновидові та двовидові дієслова	2
8.	Зворотно-середній стан дієслова	2
9.	Дієслово у концепції В.Русанівського	2
10.	Структурні класи дієслів	2
11.	Парадигми дієслова	4
12.	Погляди українських мовознавців на дієприкметник та дієприслівник	2
13.	Станівник і модальник як частини мови (за В.Горпиничем)	2
14.	Прислівник у концепції І.Кучеренка	2
15.	Статус неповнозначних частин мови у різних морфологічних школах	4
16.	Явище міжчастиномовної омонімії в українській мові	4
	Разом	100

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студента

Методи навчання: пояснення з елементами бесіди (для активізації когнітивної діяльності студентів у процесі вивчення понять), елементи порівняльного методу (для порівняння граматичних явищ різних частин мови), елементи системного аналізу (для повного морфологічного аналізу частин мови), прийоми вибірки (для пошуку в тексті слів окремих частин мови та їхнього аналізу), дискусія, вправи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Тестування, контрольні роботи

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ У 4 СЕМЕСТРІ

Поточне тестування та самостійна робота															Сума
Змістовий модуль №1							Змістовий модуль №2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	25
1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	

ІСПИТ У 5 СЕМЕСТРІ

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4			Разом у 5 семестрі	50	100
Т 16	Т 17	Т 18	Т 19	Т 20	Т 21	Т 22	Т 23			
3	3	3	3	3	4	3	3	25		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: ВУЗУ, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	Екзамен	
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 - 60		достатньо
FX	21–50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Захлюпана Н., Кузьма І., Кутня Г. Морфологія: навчально-методичний посібник. – Львів, 2009.
2. Глібчук Н. М., Добосевич У. Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Навчальний посібник. – К., 2009.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Граматика української мови. – К., 1993.
2. Бойко В.М., Давиденко Л.Б. Граматика української мови: Морфеміка. Словотвір. Морфологія: [навч.посібник]. – К., 2014. – 248 с.
3. Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. – К., 2004.
4. Гірняк С.П., Лисенко Н.Р., Шумей І.А. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: [навч. посібник]. – Дрогобич, 2009. – 254 с.
5. Горпинич В. О. Морфологія української мови. – К., 2004.
6. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія [автори: І.Р.Вихованець, К.Г.Городенська, А.П.Загнітко, С.О.Соколова]. – К., 2017. – 752 с.
7. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія. – Донецьк, 1996
8. Захлюпана Н.М., Кузьма І.Т., Кутня Г.В, Труш О.М. Морфологія: термінологічний словник-довідник. – Львів, 2014.

9. Курс сучасної української літературної мови. – Т. 1. – К., 1951.
10. *Лаврінець О.Я., Симонова К.С., Ярошевич І.А.* Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: [підручник]. – К., 2019. – 524 с.
11. Сучасна українська літературна мова / За ред. А. П. Грищенка. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 1997.
12. Сучасна українська літературна мова / За ред. М. Я. Плющ. – 2-е вид., перероб. і доп. – К., 2000.
13. Сучасна українська мова. За редакцією О. Д. Пономарева. – К., 2001.
14. Сучасна українська мова: Морфологія: підручник / за ред.. А.К.Мойсієнка. – К.: Знання, 2013. – С.524 с.
15. *Шкуратяна Н., Шевчук С.* Сучасна українська літературна мова: [навч. посібник]. – К., 2000. – 668 с.

ДОПОМІЖНА

1. *Азарова Л.Є., Сасинович Е.С.* Дієприслівники в українській мові: статус, функціонування : [монографія]. – Вінниця, 2005. – 126 с.
2. *Алексієнко Л. А., Козленко І. В.* Граматичний словник українських дієслів: У 2 т. – К., 1998.
3. *Арполенко Г. П., Городенська К. Г., Щербатюк Г. Х.* Числівник української мови. – К., 1980.
4. *Бабій І.М., Вільчинська Т.П.* Службові частини мови в українській мові: [навчальний посібник]. – Тернопіль, 2011. – 96 с.
5. *Балабан Г.* “Наймолодші” часові прийменники // Українська мова. – 2005. – № 2.
6. *Барчук В.* Формальна і функціонально-семантична співвіднесеність категорій часу і способу // Українська мова. – 2011. - №4. – С.77-84.
7. *Бевзенко С. П.* Історична морфологія української мови. – Ужгород, 1960.
8. *Безнояско О.* Частка на тлі мови і мовлення // Українська мова. – 2003. - №3-4. – С.77-82.
9. *Безнояско О.К.* Іменні граматичні категорії. – К., 1991. – 169 с.
10. *Болюх О. В.* Парадигматика іменника // Мовознавство. – 1995. – № 4-5.
11. *Болюх О.В.* Морфолого-синтаксичні особливості прислівника // Мовознавство. – 1994. - №6. – С.34-39.
12. *Вакула Г. П.* Категорія істот і неістот в українській мові // УМЛШ, 1965. - № 6.
13. *Висоцька Т.Й.* Статус сполучника як частини мови / Тетяна Висоцька // Вісник Прикарпатського національного ун-ту ім. В. Стефаника. Філологія / [ред. кол. : В. Г. Матвіїшин (гол.) та ін.]. – Івано-Франківськ, 2007. – Вип. XV–XVIII. – С. 91–94.
14. *Висоцька Т.* Теорія і практика вивчення службових частин мови у ВНЗ (на матеріалі сполучника) // Педагогіка і психологія професійної освіти : науковий пошук, проблеми, перспективи [Текст] ; [23 квіт. 2013] : матеріали науково-практичної конференції. – Львів, 2013. – С. 51-53.
15. *Вихованець І.* Дієслівно-іменниковий граматичний тип української мови // Українська мова. – 2012. - №2. – С.3-11.
16. *Вихованець І.* Морфологічні категорії? Словотвірні? Чи граматичні міжрівневі? // Актуальні проблеми українського словотвору / За ред. Василя Грещука. – Івано-Франківськ, 2002. – С.13-18.

17. *Вихованець І. Р.* Прийменникова система української мови. – К., 1980.
18. *Вихованець І. Р.* Система відмінків української мови. – К., 1987.
19. *Вихованець І. Р.* Частина мови в семантико-граматичному аспекті. – К., 1988.
20. *Вихованець І.* Студії про українські відмінки: термінологічний аспект // Українська мова. – 2005. - №4. – С.3-7.
21. *Вихованець І.* Студії про частини мови: Термінологічний аспект // Термінологія і сучасність: Збірник наукових праць. – 2005. – Вип.6. – С.3-7.
22. *Вихованець І.* Чи доречний в українській граматичній термінології неозначена форма дієслова // Українська термінологія і сучасність. – К., 2007. – Вип. VII. – с. 3-7.
23. *Вихованець І.Р.* Дві версії про місцевий відмінок // Мовознавство. – 1994. - №1. – С.26-30.
24. *Габай А.Ю.* Синтаксична прислівникова транспозиція в сучасній українській мові: [монографія]. – К., 2011. – 232 с.
25. *Гальона Н.П.* Функції модальних часток // Українська мова і література в школі. – 1990. - №11. – С.23-27.
26. *Глібчук Н. М., Добосевич У.Б.* Проблеми міжчастиномовної омонімії в сучасній українській літературній мові // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів: Львівський національний ун-т, 2010. – Вип. 50. – С. 386-404.
27. *Глібчук Н.М.* Партикуляція - один із шляхів виникнення міжчастиномовних омонімів // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т, наук. ред. А. П. Загнітко. - Донецьк: ДонНУ, 2011. - Вип. 22. - С. 77-82.
28. *Глібчук Н.М.* Синкретизм у площині функціональної омонімії // Україноцентризм наукового сумління: Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. - Львів: Ліга-Прес, 2014. - С. 91-113. 13.
29. *Глібчук Н.М.* Синкретична природа незмінюваних прикметників / Н. Глібчук // Вісник Львівського університету. - Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. - С.13 -23. - Серія філологічна. - Вип. 63. - С. 13-23. 14.
30. *Глібчук Н.М.* Транспозитний потенціал абстрактних іменників негативної та позитивної оцінки // Граматичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. - Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. - С. 33-38.
31. *Гнатюк Г. М.* Ад'єктивація дієприкметників у сучасній українській літературній мові // Мовознавство. – 1983. – № 1.
32. *Гнатюк Г. М.* Дієприкметник у сучасній українській літературній мові. – К., 1982.
33. *Городенська К.* Проблема статусу зв'язок в українському мовознавстві // Українська мова. – 2003. - №3-4.
34. *Городенська К.Г.* Сполучники української мови: [монографія]. – К., 2010. – 208 с.
35. *Гринчишин Д. Г.* Явище субстантивації в українській мові. – К, 1965.
36. *Грищенко А. П.* Прикметник в українській мові. – К, 1978.
37. *Добосевич У.Б.* Критерії та прийоми визначення частиномовного статусу морфологічних транспозитів // Вісник Львівського університету. - Серія філологічна. - Вип.57. - 2012. - С.37-47.
38. *Добосевич У.Б.* Субстантивація як вияв транспозитних можливостей різних частин мови // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. - Донецьк: ДонНУ, 2011. - Вип. 22. - С. 91-97. 23.

39. *Добосевич У.Б.* Явище морфологічної транспозиції в аспекті синтаксичних параметрів // Українська мова у ХХІ столітті: традиції і новаторство: Тези доповідей II Всеукраїнського лінгвістичного форуму молодих учених, Київ, 24-26 квітня 2012 року. - К.: ІУМ НАНУ, 2012. - С. 101-105.
40. *Добосевич У.Б., Глібчук Н.М.* Лексикографічне опрацювання явища міжчастиномовної омонімії // Слово и словарь. Vocabulum et vocabularium. Лексикографічний бюлетень. - Харків, 2011.- С.90- 92.
41. *Дудик С.П.* Іменники з кінцевим –р в українській мові // УМЛШ, 1965. - № 9.
42. *Жовтобрюх М.А.* Займенник у системі частин мови // Мовознавство. – 1994. - №6. – С.18-22.
43. *Жовтобрюх М.А.* Система частин мови в українській лінгвістичній традиції (ретроспективний огляд) // Мовознавство. – 1993. - №3. – С.3-12.
44. *Загнітко А. П.* Аналітизм у системі дієслівних категорій // Мовознавство. – 1993. – № 4.
45. *Загнітко А. П.* Категорія роду в системі граматичних категорій дієслова // Мовознавство. – 1987. – № 2.
46. *Загнітко А. П.* Семантика іменних категорій // Мовознавство. – 1990. – № 1.
47. *Загнітко А. П.* Система і структура граматичних категорій дієслова. – К., 1990.
48. *Загнітко А.* Прийменник в українській морфології: статус, семантика і функціональні вияви (теоретико-контрастивні спостереження) // Функціонально-комунікативна і текстова парадигма українських прийменників та їхніх еквівалентів. – Донецьк, 2009. – С.8-18.
49. *Загнітко А.П.* Морфологічні категорії іменника в синтагматиці та парадигматиці. – К., 1989. – 63 с.
50. *Загнітко А.П.* Взаємодія іменних і дієслівних категорій // Мовознавство. – 1992. - №5. – С. 18-28.
51. *Загнітко А.П.* Дієслівні категорії в синтагматиці і парадигматиці. – К., 1990. – 132 с.
52. *Загнітко А.П.* Категорія стану в системі граматичних категорій дієслова // Українське мовознавство. – Вип.17. – 1990.- С.77-84.
53. *Загнітко А.П.* Система і структура морфологічних категорій сучасної української мови (проблеми теорії). – К., 1993. – 343 с.
54. *Загнітко А.П.* Частки в системі службових частин мови: типологічний і лексикографічний вияв // Лінгвістичні студії: [зб. наук. пр.]. – 2011. – Вип.22. – С.104-115.
55. *Задорожний В.* Кличний відмінок іменників на –ець в сучасній українській мові // Дивослово, 2005. - № 3.
56. *Івченко М. П.* Числівники української мови. – К., 1955.
57. *Калько М. І.* Видова неоднорідність дієслів як вияв взаємодії категорії виду з їх лексичним значенням // Мовознавство. – 1990. – № 2.
58. *Карпенко Ю. О.* Друга відміна іменників // УМЛШ, 1964. – № 11.
59. *Карпенко Ю. О. Фащенко М. Л.* Третя відміна іменників // УМЛШ, 1972. - № 11.
60. *Карпенко Ю. О.* Четверта відміна іменників // УМЛШ, 1972. - № 10.
61. *Карпенко Ю. О.* Ще раз про критерії виділення частин мови // Мовознавство. – 2001. – № 3.
62. *Карпенко Ю.О.* Ступені порівняння різних частин мови та їхні функції // Мовознавство. – 2010. - №2-3. – С.41-48.

63. *Ковалик І. І.* Логіко-лінгвальна природа категоріальних значень частин мови // Ковалик І. І. Вибрані праці. – Львів; Івано-Франківськ, 2008. – Т. 2.
64. *Ковалик І. І.* Мова і мовлення та форми їх існування // Ковалик І. І. Вибрані праці. – Львів; Івано-Франківськ, 2008. – Т. 2.
65. *Ковалик І. І.* Про граматичні категорії в сфері мови і мовлення // Ковалик І. І. Вибрані праці. – Львів; Івано-Франківськ, 2008. – Т. 2.
66. *Ковалик І. І.* Про лінгвальні категорії, їх властивості і види // Мовознавство. – 1980. – № 5.
67. *Ковалик І. І.* Теоретичні питання граматики // Ковалик І. І. Вибрані праці. – Львів; Івано-Франківськ, 2008.
68. *Колібаба Л.* «Призабуті» прийменники та сполучники в мовній практиці початку ХХІ ст. // Культура в мовній практиці початку ХХІ ст. // Культура слова. Вип.86. – К., 2017. – С.271-291.
69. *Колібаба Л.* Актуалізовані прийменники в українській літературній мові початку ХХІІІ ст. // Українська мова. – 2015. - №4. – С.78-88.
70. *Колібаба Л.* Варіантність відмінкових закінчень іменників на тлі морфологічних норм української літературної мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. // Українська мова. – 2014. - №1. – С.86-97.
71. *Колодяжний А. С.* Прийменник: Матеріали до лекцій з курсу сучасної української літературної мови. – Харків, 1960.
72. *Костусяк Н.* Морфологічні та семантичні відмінки сучасної української літературної мови // Українська мова. – 2013. - №4 (48). – С.45-57.
73. *Костусяк Н.М.* Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників: [монографія]. – Луцьк, 2002. – 179 с.
74. *Костусяк Н.М.* Структура міжрівневих категорій сучасної української мови: [монографія]. – Луцьк, 2012. – 452 с.
75. *Коць Л. М.* Дієприслівник у сучасній українській літературній мові. Специфіка зв'язків та їх значення. – К., 1964.
76. *Крижанівська Н.О.* Займенники і частки займенникового походження // Українська мова в школі. – 1957. - №1.
77. *Курносова Н.О.* Про знаковий статус вигука // Мовознавство. – 1990. - №2. – С.67-68.
78. *Кутня Г.* До проблеми аналізу дієслівної категорії стану в сучасній українській літературній мові (традиції та новаторство в морфологічних студіях) // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – Львів, 2010. – Вип.50. – С.416-421.
79. *Кучеренко І. К.* Актуальні проблеми граматики. – Львів, 2003.
80. *Кучеренко І. К.* Граматична характеристика дієприкметника і його місце в системі частин мови // І. К. Кучеренко. Актуальні проблеми граматики. – Львів, 2003.
81. *Кучеренко І. К.* Категорія відмінка в сучасній українській мові. – Львів, 1961.
82. *Кучеренко І. К.* Теоретичні питання граматики української мови.– К., 1964. – Ч. II. (Вид. 2-ге. - Вінниця, 2003).
83. *Кучеренко І. К.* Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія. – К.,1961. – Ч. 1.
84. *Кушлик О. П.* Комплексне визначення частиномовного статусу “перехідних” одиниць // Мовознавство. – 1997. – № 4-5.
85. *Лаврінець О.* З історії вивчення предикативних форм на -но, -то в українській мові // Українська мова. – 2012. - №2. – С.45-58.

86. *Леонова М. В.* Сучасна українська літературна мова. Морфологія. – К., 1983.
87. *Леута О.І.* Семантико-синтаксичні параметри українського дієслова. – К., 2007. – 404 с.
88. *Лучик А.А.* Лексична семантика прийменникових еквівалентів слова української мови // *Мовознавство*. – 2003. - №5. – С.43-49.
89. *Лучик А.А.* Природа і статус еквівалентів слова в мовній системі // *Мовознавство*. – 2006. - №5. – С.95-99.
90. *Масицька Т.Є.* Граматична структура дієслівної валентності.: [монографія]. – Луцьк, 1998. – 208 с.
91. *Матвіяс І. Г.* Діалектна основа словозміни в українській літературній мові // *Мовознавство*. – 2006. – № 5.
92. *Матвіяс І. Г.* Іменник в українській мові. – К, 1974.
93. *Матвіяс І. Г.* Синтаксис займенників в українській мові. – К., 1962.
94. *Мацько Л.* Інтер'єктиви в українській мові: [навч.посібник]. – Київ, 1981. – 130 с.
95. *Медведев Ф.П.* Система сполучників української мови: короткий нарис. – Харків, 1962. – 90 с.
96. *Мелащенко Ю.Б.* Предикативні форми на -но,-то у лінгвістичній термінології // українська термінологія і сучасність: [зб. наук. пр.]. – Київ, 2001. – Вип.4.- С.261-264.
97. *Мельник І.* Транспозиційна граматики українського дієслова. – Луцьк, 2015. – 474 с.
98. *Мельник Ю.В.* Давноминулий час: проблеми та гіпотези // *Мовознавство*. – 1996. - №1. – С.30-32.
99. *Мельник О.* Семантика вигука в українській мові // *Українське мовознавство*. – 2011. - №42. – С.26-40.
100. *Мельник О.* Первинні вигуки як об'єкт лінгвістичного дослідження // *Мова і культура*. – Вип.16. – Т.5. – 2013. – С198-199.
101. *Ожоган В.* Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови. – К., 1997. – 231 с.
102. *Ожоган В.* Транспозиційні процеси у складі прономінативних слів // *Граматики слова і граматики мови*. – Донецьк, 2005. – С.97-114.
103. *Русанівський В. М.* Дієприкметники і слова дієприкметникового походження // *УМЛШ*, 1968. - № 8.
104. *Русанівський В. М.* Дієслово – рух, дія, образ. – К., 1977.
105. *Русанівський В. М.* Значення і взаємозв'язок граматичних категорій виду і часу // *УМЛШ*, 1959. - № 4.
106. *Русанівський В. М.* Означальні, предикативні і модальні прислівники // *УМЛШ*, 1967. - № 4.
107. *Русанівський В. М.* Структура українського дієслова. – К., 1971.
108. *Самійленко С. П.* Із історичних коментарів до української мови. Займенник // *УМЛШ*, 1955. - № 6.
109. *Самійленко С. П.* Із історичних коментарів до української мови. Прикметник // *УМЛШ*, 1953. - № 3.
110. *Самійленко С. П.* Категорія роду // *УМЛШ*, 1965. - № 10; 1966. - № 5.
111. *Сасинович Е. С.* Дієприслівники в сучасній українській мові. – К., 1963.
112. *Симонова К.* Граматичні категорії дієслова: основні підходи до вивчення // *Українська мова*. – 2012. - №2. – С.34-44.

113. *Симонова К.С.* До питання про статус службових слів у науковій концепції частин мови // Наукові записки НаУКМА. – 2004. – Т.34. – Філологічні науки. – С.46-50.
114. *Симонова К.С.* Перехідні явища в системі частин мови і питання правопису (на матеріалі незмінних класів слів) // Наукові записки НаУКМА. – Т.18. Філологічні науки. – К., 2000. – С.6-14.
115. *Симонова К.С.* Транспозиція відмінкових форм іменника в новітніх дослідженнях з морфології // Магістеріум. Випуск 43. Мовознавчі студії. – К., 2011. – С.73-78.
116. *Симонова К.С.* Транспозиція граем часу і способу в структурі українського дієслова // Мова: класичне – модерне – постмодерне: [зб. наук. статей]. – К., 2014. – Вип.1. – С.185-193.
117. *Сич В. Ф.* Особові та зворотний займенник // УМЛШ, 1976. - № 4.
118. *Скаб М. С.* Вокатив на тлі взаємодії рівнів мови // Мовознавство. – 1990. – № 5.
119. *Соколова С. О.* Час та його відображення в граматичних категоріях дієслова // Мовознавство. – 1995. – № 4-5. - С.11-17.
120. *Соколова С. В.* Відприслівникова інтер'єктивізація у сучасній українській літературній мові / С. В. Соколова // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць / Відп. редактор М. Я. Плющ. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 5. – С. 169-172.
121. *Тараненко О. О.* Дієслово в контексті сучасних тенденцій до перегляду нормативних засад української літературної мови // Мовознавство, 2006. - № 2-3.
122. *Тараненко О. О.* Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови і явище пуризму (у межах граматичних категорій) // Мовознавство, 2005. - № 3-4; 2006. - № 1.
123. *Тараненко О.* Сучасні тенденції до перегляду нормативних засад української літературної мови і явище пуризму (у межах граматичних категорій іменника) // Мовознавство. – 2005. – № 3-4.
124. *Троне К. Л.* Нестягнені форми прикметників в українській мові // УМЛШ, 1972. - № 7.
125. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000.
126. *Фурса В.М.* Диференціація за родами нових іншомовних невідмінюваних іменників у сучасній українській мові // Наукові записки. Серія «Філологічні науки». – Ніжин, 2013. – Кн.2. – С.167-172.
127. *Чапля І. К.* Прислівник в українській мові. – К., 1960.
128. *Юносова В.* Кличний відмінок іменників чоловічого роду відміни в сучасній українській мові // Дивослово, 2006. - № 4,5.
129. *Юносова В.* Родовий відмінок однини іменників чоловічого роду II відміни // Дивослово, 2002. - № 4.
130. *Юносова В.О.* Варіантність відмінкових закінчень іменників у сучасній українській літературній мові. – К., 2003. – 126 с.
131. *Ярошевич І.* Українська морфологічна термінологія ХХ – початку ХХІ століття: [монографія]. – К., 2010. – 195 с.
132. *Ясакова Н.* Категорія персональності: природа, структура та репрезентація в українській літературній мові: [монографія]. – К., 2016. – 326 с.
- 133.

ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ПРАЦІ

1. *Алексієнко Л.А.* Граматичний словник українських дієслів: У 2-х т. – Т.1. – К., 1998. – 443 с.
2. *Ганич Д.І.* Словник лінгвістичних термінів. – К., 1985. – 360 с.
3. *Глібчук Н., Добосевич У.* Словник міжчастиномовних омонімів сучасної української мови: [іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово, прислівник, прийменник, сполучник, частка, вигук, модальник, звуконаслідувальне слово]. – Львів, 2016. – 638 с.
4. *Городенська К.* Граматичний словник української мови: Сполучники. – К., Херсон, 2007. – 340 с.
5. Граматичний словник сучасної української літературної мови. Словозміна / В.І.Критська, Т.І.Недозим, Л.В.Орлова, Т.К.Пуздирєва, Ю.В.Романюк; Відп.ред. Н.Ф.Клименко.- К., 2011. – 760 с.
6. Морфологія. Термінологічний словник-довідник / Н.Захлюпана, І.Кузьма, Г.Кутня, О.Труш. – Львів, 2014. – 224 с.
7. *Селіванова О.* Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. – Полтава, 2006. – 716 с.
8. Словник українських прийменників сучасної української мови. – Донецьк, 2007. – 416 с.
9. Українська мова. Енциклопедія. – к., 2007. – 852 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова” URL : <http://www.ukrbook.net/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника URL : <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Львівська обласна науково-педагогічна бібліотека. URL : <https://lonpb.com.ua/>
4. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка URL : <https://lnulibrary.lviv.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. **Український правопис (2019).** Режим доступу <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>